

Brüssel, 24.1.2019
COM(2019) 13 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 511/2014
geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja
erapooletu jaotamise Nagoya protokollist tulenevate kasutajate jaoks ette nähtud
vastavusmeetmete kohta liidus**

Lisa

Määruse (EL) nr 511/2014 artikli 16 lõike 1 kohase aruande

taustteave

Nagoya protokollist tulenevad rahvusvahelised kohustused

Nagoya protokoll on 2010. aasta oktoobris¹ vastu võetud rahvusvaheline leping, millega rakendatakse bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni kolmandat eesmärki,² nimelt geneetiliste ressursside kasutamisest saadava tulu õiglast ja erapooletut jaotamist. Tulu puhul eeldatakse, et see on suunatud ja aitab seega kaasa bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni esimese ja teise eesmärgi saavutamisele, s.t bioloogilise mitmekesisuse kaitsele ning selle komponentide säästvale kasutamisele.

Protokolliga kehtestatakse geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu jaotamist (edaspidi „juurdepääsu ja tulu jaotamist“) käsitlevate põhimõtete ja meetmete ühtne raamistik. Nagoya protokoll hõlmab kolme tüüpi meetmeid: juurdepääsu-, tulu jaotamise ja vastavusmeetmed. Kõik protokollis osalised võivad kehtestada juurdepääsumeetmeid oma suveräänsete õiguste kasutamisel geneetiliste ressursside üle, võttes samal ajal arvesse protokollis nõudeid selliste meetmete puhul (selgus, läbipaistvus, õiglane ja mittemeelevaldne juurdepääsukord jne). Juurdepääsumeetmetega tuleks kindlaks määrata tingimused, kuidas saada pakkujariigilt eelnev informeeritud nõusolek (PIC) ning kuidas kehtestada vastastikku kokkulepitud tingimused (MAT) tulu jaotamiseks geneetiliste ressursside pakkuja ja kasutaja vahel. Teist meetmete tüüpi, s.t tulu jaotamist, hõlmavad lepingulised kokkulepped (vastastikku kokku lepitud tingimused) ja nende suhtes kohaldatakse lepinguõigust. Kolmandat tüüpi meetmed käsitlevad vastavusmeetmete kehtestamist, mis on protokollist tulenev kohustus. Iga osaline peab võtma vajalikke, tõhusaid ja proportsionaalseid õiguslikke, haldus- või poliitilisi meetmeid tagamaks, et juurdepääs tema jurisdiktsiooni all olevatele geneetilistele ressurssidele toimub vastavuses eelneva informeeritud nõusolekuga ning et selleks on kindlaks määratud vastastikku kokku lepitud tingimused, nagu nõuavad pakkujariigi riigisisised juurdepääsu ja tulu jaotamist käsitlevad õigusaktid. Vastavuse toetamiseks peavad osalised võtma asjakohaseid meetmeid geneetiliste ressursside kasutamise järelevalveks. Sellega seoses peavad osalised määrama kontrollpunktid eelneva informeeritud nõusoleku ja vastastikku kokku lepitud tingimustega seotud asjaomase teabe kogumiseks. Kõnealune teave edastatakse juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustikule³ ning pakkujariigile. Juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustik on IT-platvorm, kuhu osalised panevad kõik asjakohased õiguslikud, haldus- ja poliitilised

¹ Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokoll võeti vastu 29. oktoobril 2010 Jaapanis Nagoyas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi kümnendal istungil ja jõustus 12. oktoobril 2014, <http://www.cbd.int/abs/>.

² ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, võeti vastu 1992. aastal Nairobis ning avati allkirjastamiseks Rio keskkonna- ja arengukonverentsil (5. juunil 1992). Nõukogu 25. oktoobri 1993. aasta otsusega bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni sõlmimise kohta annab Euroopa Liit heakskiidu bioloogilise mitmekesisuse konventsioonile; EÜT L 309, 13.12.1993, lk 1 – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:31993D0626>

³ Protokollis artikkel 14.

meetmed, näiteks juurdepääsu käsitlevad õigusaktid, riigi väljastatud load (muudetud rahvusvaheliselt tunnustatavaks vastavussertifikaadiks), geneetiliste ressursside kasutamise järelevalvet puudutav teave (muudetud seejärel kontrollpunkti teadeteks), pädevaid riigiasutusi puudutav teave jne. Juurdepääsu ja tulu jaotamise teabevõrgustik võimaldab jagada asjaomast teavet kõigi osalejate vahel.